ژ ڕۆژێن شۆرشگێران

سوخره

ئەکرەم خالد عەبدولکەریم

زەلمەك بەذن درێذ و دذێ)30(سێە سال دا بو، دەسپەكێ خالێ دبەر بوو و دوو رەخێن ئێشەكێت بەرنوێ دئێضان و ئەطەنطا بەرنو دملێ وی دابوو، دوو دەرسوكێن سور دطرێدان، دەما ل دورێانا سەرێ طونەدی دیار دبوو، ئێكسەر ناطێ سوخرێ دەات، دطونەدی دا مەنار و بەرنرسێن نارنەی بوو.

دەما مەل نەبی دەات دضوو مال مناری و ناش دەمەكێ درویشت و بێەنا خو طەد دا، مەنار دا طازی كەتن بابا ننا، ماما ضكا ئاطەمداریا مەمی خودانێن هێسیتا بكەن، ئەط شەطە ل دەف مە ل مالێ ئامادەن و ئەوذی مال ب مال دا طەرن و بشەط مەمی طونەدی دا ل دەف مناری كوم بن و مەنار دا بو ئاخطێت و بەحسێ شورەشێ كەتن و دا بێت ئەطێن شورەشێ دكەتن)نێشمەرطە(مەمی بومە دكەن و ئا ذمەذی دەێت خاست ئەوە جارجار سوخرا بكەین و كانێ ضنەد دەور دطێان دا ئامادەكەن و بێذیێ ئێت مای بو جارەك دی دێ ضن سوخرێ.

)بكر(ناطەكە لطونەدی، ضار بەرا مەنە و مەردەم دطەل بەراێت خو بشەرو دەعواێە و روذ ناضێت دەنطێ وان دطەاێك دا نەەێت و طونەدی مەمی ذوان بێزار بوینە و مانە نشت طوە ئێخست و دطونەدی دا ببون رەمزا نەطێان و نێكدان و دوبەرەكێی،

لەوەمان طونەدیا مەمیان خو ذێ دنارامست و كێم مانن و ضوونا مالێت وان دكرن.

ئێك بەراێ وی بو ئێشمەرطە و ێ دی ذ ڤەەرا وی و جار جار مال خو بار دكر و ذطونەدی درەطێا. ئەوی طەلەك مەسەت ببێ كەسێی و نە نوێنەدانا خەلكێ طونەدی دكر. لەوەمانێ خو طەمانەدە كادرێ رێكخسنا طونەدی و دطوەێ وی دا دئاخفت و نێزانێ ل سەر طونەدی ددان طی كادری، دمال ذی دا)2-3(دوو سێ كضێن جان مەبوون و ئەو كضرەت دشێان سەرەنا كادری بكێشن بو مال بابێ خو، دەم مات، دەم ضوو ئەط مالە بو بنطەمێ كادری و كادر بو كورێ مال وان. ل دەمەكی كادر دەێت بو طرێدانا كومبەسنێ و داخاز ذ ئامادەبوێان كر و طوت، مەنار ێ نەری شولە و نكاریت مناریێ و بەرنرسیاریا نارنەی ل طونەدی بكەن و)بكر(نالێوراوێ منە و دێ كەینە بەرنرسێ نارنەی ل طونەدی و مەمی ئامادەبوینا نكاری دەنطێ وی رەدكەن و ڤاێل بوون، ضونكی ل وی دەمی كادر مروطەك زانا و نیوز بوێە و طونێن وی مەمی دمانن جێ بەجێ كرن و بو كەسێ نەبوو ئاخفتنا وی رەدكەن. ناش دەمەكێ نێطە ضووی)بكر(كەرە مێورێ طونەدی و ئێدی مێدی مال)بكر(دوو بەرنرسیاری وەرطرنن.

ئێدی ل دوڤ دا مێدی)مەل نەبی(بەرێ خو دا مال)بكر(ی و دەمێ خەلك مانەد دا بو سوخرێ دا)بكر(ذنا خو ێان كضا خو ماى دەنن طونەدی و كانێ ضنەد دەوار دخاست بو سوخرێ دا مەنەد دەوارا دطەل خودانێن وان خركەنن و دەنن نێشیا)مەل نەبی(بو سوخرێ. دەم مات و دەم ضوو مال)بكر(بو مال)مەل نەبی(وەك كورێ وان درابو و درویشت و دەمێ مروط دضوو مال)بكر(ی دا بینی مالوێ مال)مەل نەبی(ڤە... ئێدی وەل مات)بكر(ی و بەراێت خو سوخرە نەد كرن و كا كی نایت مال وی ێان خو ذێ دنارێزێت، مەردەم دا وی مێرێت سوخرێ و)مەل نەبی(ذی ئاخفنا كەسێ ڤەەیل نەدكر ذبلی ئاخفنا)بكر(. دەمێ دبو نایز و خەلكی بێدەرێن خو رادكرن)بكر(بكەیا خو دا دەخل و دانی ذ خەلكێ بنطێ شورەشێ وەرطریت و ضەندی طیابا دا بوخو رالەنن و ێا دی دبوو بارا شورەشێ....

مەوسان مال)بكر(ی ب رەوش كەت و طوند مەمی كەنە بن دەسێ بەكری و مەل نەبی وەكی جەلدەكی كەنە ناط طونەدی و ل دوڤ كەڤیا)بكر(ی سەرەدەری دطونەدی دا دكر. ئێدی كوضكا بەكری بەرەوش كەت و ض حەنی نەدبورین، ڤورەا مەل نەبی دا رذێت طونەدی و دا بێذیت سوخرەێ و

ئێـدی)بڵـر(ذنـا خـو و لـضـا خـو ئـەدەنارنن مـال و لـبەر دەرێ مال وی، مـڤل ئـەبـی دا طـازی لـەتن مـا طـڤل طـونـدیـا سـوبـەەی سـوخـرەیـە و خـودانێن ەێـسـتا مـەمـی ل طێـرە ئـامـادەن و ەەر لـەسـێ زوی ئـامـادە ئـەبـا دا لـەطـێت بـەر لـاشـویـێ مـڤل ئـەبـی و ئـاش طـونـدی ئـامـادە دبـون)بڵـر(دا دەسـتـێ خـو درێـذلـەتن و ضـەنـد لـەسا ذێ طـرێت و بێـذیـدێ بێ خـــو بـــادان ئـلـن و ئـلـن دێ ضـن سـوخـرێ و خـو ئـامـادە بڵـەن و ەەر لـەسـێ ن ن ذێ ەـانـبـا دا مـڤل ئـەبـی طـونـالـ خـو رالـەتن و بێـذیـدێ ئـەطـەر ئـەضی دا بطـی طونـال بـضی و ئەوذی ذ ئـەضـاری دا بێـذێت بـەڵ ئەز بـەئی دێ ضـم و ل ســەر ضــاطــان و ل ســەر سەران...

ەوسـا دەم درێذ بـوو، دەم ەات و دەم ضـوو، ەـەمـی روذێ سـوخـرە بـوێـە و خەڵـکـێ طـونـدی ئـێـدی ئـەدشـێـان بضن کـاروانی بو زاروکـێـن خو... ئـێـدی مڤل ئـەبـی ذرەمـزا شـورشـطـێـرێـی مـانـە طورین بو رەمزا لـونـەکـی و زوردارێ و ەوسـان ئـاط و دەئـطـێ وی ضـوو، بو ەـڤلمـەئـدی ئـرسـێ و ئـێـشـانـدنـدێ و ل دەمـێ زاروکـەکـێ شـوێم بـایـە، ئـان طوەداریـا دەڤك و باباان ئـەکـربایە، ئان بـدشـەط ئـەضوبـا سـەر جـەێ خو، دەڤـکـا وی دا بێـذیـدێ مڤل ئـەبی ئـێ ەات و دا ئـەو زاروك لـث بـێـت و ئـێـدی بـێـدل دەڤـکـا خـو ئـەدکـر. ەوسـان مڤل ئـەبی لـئـاط طونـدی دا بو ئـیـشـانـا ئـرسـانـدنـێ و ئـول طەکـرنـێ و خـەڵـکـێ طونـدی زێدە بێـزار بـوو، ض دئـاط طـونـدی دا ئـەمـا و خـەڵـك بـێ ئـوویت دمـال دا مـان و ئـێـدی ئـێـك ەاتن و ئـێـك ضـوون و روذەکـێ خو دا ئـێـك و ضوئـە مال) م ئـاری(...

م ئـــاری ڕەبـــەن ض ددەسـتـی دا ئـەمـایە و ئـەئـەا شـیـەت ئـەبـیـت و طونـە م ئـاری ئـەمـ ەـانـبـئـە لـیـێ ئـە و ئـەمـ مـەمـی دەسـت لـورت بـوئـە و ذئـە دخـازین شـیـەئـەکـێ بدەیـە مە، بـەڵـکـو ئـەمـ بشـێـن طەرەطا کـاروانی بو زاروکـێـن خـو بـکـەین و ەئـدەڤـك ڤـویـنـی بـو بـیـنـی لـێـبوریـن.

م ئـاری طـونـە وان ەـون دزانـن ض بـدەسـتـی من ئـیـنـە و لـەسـ طوەداریـا من ئـالـەتن و لـادرێ طـونـدی و مـڤل ئـەبـی وێ دلـەتن یـا)بڵـر(دبـێـذیـدێ و دبـیـت ئـەطـەر بزانـن ەویـن ەانـنـە دەف من، ئـەذی بەێـم ئـێـشـانـدن. ئـەز حـالـ ەەوە ەەمـیـان دزان و من طونـنـەك ەەیە و دێ بـو ەەوە بێـذم و ەویـن ەـزر بـێـدا بـکـەن و ئـەطـەر ەـویـن ئـدێ ئـیـاڵ بـوون جـێ بـەجـێ بـکـەن و ئـەطـەر ئـەیـ؟ دێ ەـزرا خـو ئـەم ەـەمـی ئـێـکـطـە لـەیـن وئـلـئـەك دی دانـي، ەەمـیـان طونـێ بـێـذە م ئـار و ئـەم دێ وەك ئـە لـەیـن و ئـو ئـاڤـلـداری مەی و طونـئـێـن ئـە دحـەڤـیـمن و بـاوەریـا مـە ئـەوە ئـو دێ دەردێ مـە دەرمـان لـەی.

م ئـاری ئـاش ەـزرێـن خـو لـریـن طوت، طـڤل طونـدیـان ئـەز دزان زاروکـێـن ەـەوە ەـەمـیـان بـێ ڤـویـت مـایـنـە و لـەوم ئـانـێ ئـەطـەر ەـویـن ەێـسـتـێـن خـو بڵـروشـن دێ دوو مـدا لـەتن، ئـێـك ەـەر ئـێـك ذ ەـەوە دێ لـەرەلـی لـریـت و ەئـدەك ئـارە دێ بو زێـدەئـن و یا دووێ بـڤـل سـوخـرێ دێ ذ ەـەوە طـەبـیـت و ضـونـکـی سـوخـرە ب لـەرا ئـاەیـنـە لـرن و ەـویـن دێ شـێـن رەحـەت لـاروانـا بـکـەرێـن خـو لـەتن و زاروکـێـن خـو ئـێـر ڤـویـت لـەتن. ئـەط طـونـئـێـن م ئـاری لـەئـت ئـاڤـلـێ ەـەمـی طونـدیـان و ەەمـیـان وەك وی لـر و ەێـسـتـیـن خو ئـرونـن و شـویـنـا وان لـەر لـریـن و ضـەنـد روذەك ئـێـطـە ضـوون سـەرێ مـڤل ئـەبـی وەك عـەئـریـنـەکـی دیار بـو ل بـنـێ طونـدی و دەنـط بـڤلـط بو ل ئـاط طونـدی مڤل ئـەبی ەانـیـە و سـویـەەی سـوخـرەیـە، خـودانـێـن لـەرا طـەلـەك دلـەڤـف خـوش بـون و دطونـن ئـێـك، مـڤل ئـەبـی ئـەم و ئـو ذێـك خـلـس بـویـن و دیـارە لـاری خـو دلـرن دا روذا ئـاشـت بـکـەرا بضنـە لـاروانی و ەئـدەك ڤـویـنـی بـو زاروکـێـن خـو بـیـنـن مـال و ذئـك و زاروکـێـن وان ڤـەویـانی ل دلـرن و دطـونـێ بـو ئـل زاروکـی ئـێـلـطـەلـێ بـیـنـە و بـو زاروکـێ دی ئـەلـوالـەلـی بـیـنـە و بـو لـضـا خـو لـراسـەلـێ ج.وان بـیـنـە و ەەر ذئـلـەلـێ ئـێـطـیـێـن مـال خـو دطـونـن و ەـەمـی بـکـەڤ بـون دێ زڤـلمـێـن وان ضـنـە لـاروانـی و ئـێـطـیـێـن وان و مـال و زاروکـان ذ لـاروانی بو مال ئـیـنـن.

بڵـری)مـڤل ئـەبـی(طـاری لـر و بەری طازی بـکـەنن سـوخـرەیـە و طونـێ طونـدی مە ئـیـل دانـایە و ئـاغای ل ئـاط ح.لـمـەنـی دەسـنـی خـو طـەەـانـدیـە طونـدیـان و من دطـونـە ئـە لـطی طونـدی طـەڤـلـە لـەس ەەنـە ئـانـن ئـیـشـمـەرطـە و حـەز ذئـارنی ئـالـەن و دەسـنـی ئـاغای دطـەەیـنـن دئـاط طونـدی مـە دا و ئـیـنـا مـڤلی طـونـی بـڵـر ض ئـیـل طونـدیـان دانـایە من ئـاطـەەدار بـکـە، طونـی بەطی ج.اب دایە طـونـدیـان ەێـسـتـێـن خـو بڵـروشـن و سـوخـرا بو ئـارنی ئـەلـەن و ئـەنـەـا ەێـسـتـێـن من و بـرایـێـن من و ەئـدەك مـروطـێـن من مـایـنـە و یـێـن دی ەـەمـیـان ەێـسـت ئـروئـیـنـە دا سـوخـرا ئـەلـەن. مـڤل ئـەبـی ئـێـکـسـەر سـەر بەر بـانـکـا)بـەلـری(و بدەئـطـەلـێ بلـند لـرە ەەوار، ەـەمی طونـدی ل طـێـرە خـرطـەئـن سـوخـرەیـە و لـەس مـال ئـەمـیـنـن و خـودانـێـن لـەرا ذی ەەیـن و ەـەمی ئـاش دەمـەلـك لـێـم خـەڵـکـێ طـونـدی ل بـن بـەرەـانـکـێ)بـەلـری(خـرطـەبـون و طوەداریـا مڤلی لـر، لـانـی دێ ض ئـەمر لـەئـن و ذ ئـیـشـلـەلـێ طـە مـڤل ل سـەر بـانـکـی دیـار بـوو، طـوت طـڤل خـەڵـکـێ طـونـدی سـوخـرەیە، سـوبـاەی خـودانـێـن لـەرا لـاری خـو بـکـەن و ەـەمـی بـیـن سـوخـرێ و بل خـودانـێـن ەێـسـتـا بـیـەنـا خـو طـەلـەن، ضـونـکـی ەـەر جـار ئـەم سـوخـرێ ب ەێـسـتـا دلـەڤـیـن و طـەڤـلـەك مـانـدی دلـەڤـیـن و لـەر بـیـەنـا خو طـەدلـەن و طـێ جـارێ لـەر دطـێت سـوخـرێ بـکـەن و ەێـسـت بـیـەنـا خـو طـەلـەن ضـونـکـی ەـێـسـتـێـن ەـەوە طـەڤـلـەك مـانـدی بـویـنـە و یـا ئـەرە دەمـەلـکـی بـیـەنـا خـو طـەلـەن.)بـەلـری(و مـروطـێت خو بـنـنـێ ەـێـسـت ەـەبـوون، ئـەو مـروط ئـیـێـن سـوخـرە ئـەدلـریـن، ەـوسـان ئـیـن سـوخـرە دلـریـن و زاروکـێـن وان بـرسـی دخـانی دا، جـارەك دی ضـونـە سـوخـرێ.